

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Správní právo procesní pod mikroskopem - k jednomu problému z oblasti práva na informace ve vztahu k veřejné správě

Právo na informace je právem ústavním, tedy právem té nejvyšší síly. Citované právo je považováno za jedno z nejdůležitějších základních lidských práv. Ze své prapodstaty je právem politickým, které mj. pomáhá participaci občana (nadto dnes v některých případech i cizince) na veřejném životě státu (nebo obce či kraje).

Právo na informace je právem specifické povahy a jako takové je právem samostatným, kdy může představovat i jakýsi most k uskutečňování dalších práv, ale naopak může také právo na informace stát v cestě k realizaci jiných práv. Představíme-li si právo na informace jako most nebo prostředek k dalším ústavně zaručeným právům, pak lze tvrdit, že toto právo je například nezbytné k realizování práva petičního a shromažďovacího.^[1]

Mezi znaky charakterizující právo na informace, které vyplývají z jeho zařazení do Listiny základních práv a svobod, lze zařadit jeho nezadatelnost, nezcizitelnost, nepromlčitelnost, nezrušitelnost a v neposlední řadě také možnost jeho přímé aplikace resp. samovykonatelnosti.^[2]

Vyřizování žádostí o informace je evergreenem^[3] činnosti české veřejné správy. S problémy v této oblasti se potýkáme již více než dvacet let. V následujícím textu se stručně vyjádříme k jednomu opomíjenému procesnímu problému z této oblasti.

Klíčovou řešenou (výzkumnou) otázkou předloženého článku bude - zda musí být zahájeno přezkumného řízení rozhodnutí nadřízených orgánů o stížnostech dle ustanovení § 16a odst. 6 písm. a) zákona č. [106/1999](#) Sb., realizované na základě ustanovení § 16b odst. 1 zákona č. [106/1999](#) Sb. ve spojení s ustanoveními § 94 a násl. správního řádu, a to v případě, že účastník mohl (důvodně) pochybovat o tom, jestli předmětné správní rozhodnutí je či není v souladu s právními předpisy.

Řešení věci

Před pomyslnou závorku vytkněme, že podle ustanovení § 94 odst. 1 správního řádu správní orgány z moci úřední (ex officio) přezkoumávají pravomocná rozhodnutí v případě, kdy je možno důvodně pochybovat o tom, že rozhodnutí je v souladu s právními předpisy.

Dále podle citovaného ustanovení správního řádu může účastník dát podnět k provedení přezkumného řízení. Přičemž tento podnět není návrhem na zahájení řízení. Správní orgán přezkumné řízení nezahájí v případě, že k jeho zahájení neshledá důvody.

In medias res: Pro případné zahájení přezkumného řízení podle ustanovení § 16b odst. 1 zákona č. [106/1999](#) Sb. ve spojení s ustanoveními § 94 a násl. správního řádu, musí být dodržena podmínka vydaného a pravomocného rozhodnutí nadřízeného orgánu.

Stížnost podle ustanovení § 16a zákona č. [106/1999](#) Sb. na postup povinného informačního subjektu při vyřizování žádosti o informaci je zvláštním nástrojem ochrany proti nečinnosti povinného

subjektu právě při vyřizování žádosti o informaci (resp.informace).

Rozhodnutí nadřízených orgánů o stížnostech dle ustanovení § 16a odst. 6 písm. a) zákona č. [106/1999](#) Sb., jimiž se postupy povinných subjektů při vyřizování žádostí o informace potvrzují, nejsou v současné době judikaturou správních soudů považována za rozhodnutí ve smyslu zákona č. [150/2002](#) Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, tedy rozhodnutí relevantně napadnutelná správní žalobou podle ustanovení § 65 a násl. soudního řádu správního.

Z toho jasně plyne, že **tato rozhodnutí nelze dále přezkoumávat ve smyslu ustanovení § 94 a násl. správního řádu, ani ve smyslu ustanovení § 16b zákona č. [106/1999](#) Sb., protože se nejedná o definitivní (meritorní) rozhodnutí o žádosti o poskytnutí informace.**

O co možno toto tvrzení odborně oprít?

Představený právní názor verifikuje především rozhodnutí Nejvyššího správního soudu ze dne 20. 11. 2018, č. j. 5 As 18/2017-40 : „*Potvrzení postupu povinného subjektu dle § 16a odst. 6 písm. a) zákona č. [106/1999](#) Sb., o svobodném přístupu k informacím, vydané na základě stížnosti dle § 16a odst. 1 písm. b) téhož zákona není rozhodnutím o žádosti o poskytnutí informace; **žadatel o informaci se může bránit vůči povinnému subjektu nečinností žalobou podle § 79 odst. 1 s. ř. s.**“*

Nota bene k obdobnému jednoznačnému závěru dochází i Metodické doporučení Ministerstva vnitra k aplikaci vybraných procesních ustanovení zákona č. [106/1999](#) Sb., po novele provedené zákonem č. [111/2019](#) Sb., ve kterém se uvádí, pakliže se mluví v souvislosti s přezkumem o nezákonném odepření informací, možno usuzovat, že přezkumu budou podléhat pouze rozhodnutí o odvolání podle ustanovení § 16 zákona č. [106/1999](#) Sb., neboť výhradně jimi může nadřízený orgán řešit odepření informace.[\[4\]](#)

Pro vyšší informační komplexnost na závěr dodejme, že rozhodnutí o „info-stížnosti“ je de facto obdobou usnesení o ochraně před nečinností podle § 80 odst. 4 správního řádu, jež rovněž nepodléhají přezkumu podle § 94 a násl. správního řádu.[\[5\]](#)

Poučení na závěr

Jak jsme již vysvětlili výše, předmětná „rozhodnutí“ nadřízených orgánů o stížnostech podle ustanovení § 16a odst. 6 písm. a) zákona č. [106/1999](#) Sb., de lege lata nemožno dále přezkoumávat ve smyslu ustanovení § 94 a násl. správního řádu, ani ve smyslu ustanovení § 16b zákona č. [106/1999](#) Sb., protože se nejedná o definitivní (meritorní) rozhodnutí o žádosti o poskytnutí informace.

Aktuální interpretační a následnou aplikační praxi v této oblasti možno pokládat za správnou[\[6\]](#), stávající právní úprava řízení o vyřizování žádostí o informace poskytuje celou řadu jiných garancí správného postupu a případné zavádění další „pomyšlné kontrolní info-brzdy“ pokládá autor tohoto článku za nadbytečné.

JUDr. Petr Kolman, Ph.D.,

VŠ pedagog, člen rozkladové komise ÚOOÚ

[1] KOLMAN P. Právo na informace, Brno, Masarykova univerzita, 2010, str. 20, ISBN 978-80-210-5135-5

[2] PAVLÍČEK, V. a kol. Ústavní právo a státověda, II. díl, Ústavní právo České republiky, Část 2. Praha: Linde, 2004, str. 142, ISBN 80-7201-472-2.

[3] Resp. jedním z nich, autor se rozhodně neřadí k právníkům, pro které je (ne)poskytování informací absolutní alfou a omegou činnosti veřejné správy.

[4] Autor: Odbor veřejné správy, dozoru a kontroly ve spolupráci s odborem legislativy a koordinace předpisů Ministerstva vnitra ČR

[5] Ustanovení § 94 odst. 3 správního řádu: Samostatně lze v přezkumném řízení přezkoumávat pouze usnesení o odložení věci (§ 43) a usnesení o zastavení řízení (§ 66). Ostatní usnesení lze přezkoumávat až spolu s rozhodnutím ve věci, popřípadě s jiným rozhodnutím, jehož vydání předcházela, a jedině tehdy, může-li to mít význam pro soulad rozhodnutí ve věci nebo jiného rozhodnutí s právními předpisy anebo pro náhradu škody.

[6] A dle názoru autora určitě nikoliv protiústavní.

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [AML - od zákona č. 253/2008 Sb. k AMLR: co konkrétně musí česká povinná osoba změnit do roku 2027](#)
- [Podmíněné propuštění ve světle zásady ústnosti a přímosti](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 37.: Povinná forma jednání ve smlouvách](#)
- [Poučení z krizového vývoje v kauze bitcoiny](#)
- [EUDAMED: Jednotná databáze mění pravidla hry na trhu zdravotnických prostředků](#)
- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Pohled přes hranice - natáčení pornografických klipů jako důvod výpovědi z nájmu bytu](#)
- [Nařízení EU o umělé inteligenci a jeho dopady na využití jazykových modelů v advokátní praxi](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)